

Förlåt med honom

Predikan för 1 april 2001

Text: Lukas 23:33-34a

Vad skall jag då göra med Jesus? frågade Pilatus när Jesus stod inför rätta. Dagens text föreslår ett möjligt svar. Förlåt med honom. Vi kommer att se att Jesus aldrig upphör med att förlåta oss. Hans förlåtelse uppmanar oss att förlåta andra.

Jesus upphör aldrig med att förlåta oss. Det var den första Långfredagen ungefär klockan nio på morgonen. Vi har alla en mental bild av Jesus när han gick ut från staden och upp Skalleberget, inte sant? Han var en ömklig syn. Hans kropp hade blivit slagen. Hans rygg var röd och hade rivits upp av piskrapp. Hans livklädnad var våt av blod. Hans ögon och ansikte var bleka och svullna. Hans skalp var genomborrad av törnekronan.

"Huvudskalleplatsen" – Golgata på hebreiska – var alldeles full på Långfredagen när de korsfäste Jesus mellan två brottslingar. Vi ryggar tillbaka när de spikar fast hans händer på korset, sedan hans fötter. Vi tittar bort när de klär av honom in på bara kroppen och exponerar honom till åtlöje och för väder och vind. Vi ryser av fasa när de bereder sig att rycka korset på plats. Vi chockeras av hur soldaterna delade hans kläder mellan sig och skämtar över vem som kommer att vinna lottkastningen om hans livklädnad. Vi blir mycket oroad över folkskarans festliga humör. Prästerna, män som förmenas Gudfruktiga, visar ingen medkänsla. I stället hånar de Jesus. Även brottslingarna deltar i förlöjligandet.

Den korsfästade talar så högt att alla kan höra: Fader, förlåt dem, ty de vet inte vad de gör. En högst ovanlig bön när man tänker på omständigheterna! Vi väntar oss kanske att en människa under sådana omständigheter skall be om styrka eller hjälp. "Var snäll, Herre, och tillåt inte att mitt lidande blir för stort." Vi väntar oss kanske att han skall be om en ögonblicklig död. "Herre, ända mitt lidande nu; ta bort mitt liv." Men vi väntar särskilt att man i denna situation skall be att hans fiender tar emot straffet som de förtjänar. "O Herre Gud, straffa dem för denna orättvisa."

Vem i världen kunde finna fel på Jesus om han ville hämnas på dem. Vem kunde säga att han inte var berättigad att be att Gud förbannar dem i stället för att be Gud förlåta dem? Han var oskyldig! Han hade falskeligen beskyllts. Orättvisorna som han hade uthärdat var ofattbara. Priset som han behövde betala och skulle fortfara betala på korset övergick mänskligt förstånd. Rättegångarna, slagen, kronan av törne, hånet och förödmjukelsen, korsets skräck – han förtjänade inget av dessa. Vilken av oss kunde ifrågasätta honom om han hade använt sin makt för att slå tillbaka eller ta hämnd på dem. Vem kunde ifrågasätta honom om han hade sagt: "Mördare, du kommer att få betala för det! Vänta och se!"

Men här ser vi istället vår Frälsares sanna hjärta. Fader, förlåt dem, säger han. "Förstör dem inte. De är okunniga. Fördöm inte världens invånare på grund av deras synder, men förlåt dem. Straffa dem inte på grund av deras olydnad, men ge dem vad de behöver. Ge dem din fullständiga och totala förlåtelse. Ja, vissa människor dör på Golgata, särskilt de religiösa ledarna, var kanske bortom Guds nåd därför att de hade smakat den Helige Ande och stängt honom ute ur sina hjärtan. De flesta visste sannolikt inte bättre. Jesus bad för soldaterna som bara lydde order, och de många judarna som blint följde sina ledare.

Vi alla föds med fördömlig okunnighet. Och Jesus bad för oss också. Han bad att Gud förlåter oss. Jesus tänkte på våra synder. Han tänkte på de tillfällen när vi har låtit andra saker i världen och i våra liv komma framför Gud, de tillfällen när vi har missbrukat Guds namn och försummat Guds ord. Han tänkte på de gånger när vi inte lydde våra föräldrar eller inte hedrade dem som tjänar i regeringen, de gånger när vi skadade någon genom vad vi har sagt eller gjort. Han tänkte på de gånger när vi förbilligade Guds gåvor, sex och äktenskap, de tillfällen när vi har stulit eller ljugit eller skvallrat eller haft begärelse till något som tillhör vår nästa. Jesus tänkte på alla dessa tillfällen också. Han tänkte på allt som gör oss till Guds fiender och som förtjänar evig fördömmelse i Helvetet. Fader, förlåt dem! hör vi att han säger.

Vi ser inte bara att Jesus ber om vår förlåtelse, men också att han betalar vår förlåtelse. Vi behöver inte undra om det finns synder och överträdelser som fortsätter att vara på vår räkning och göra oss oacceptabla för Gud. När han hängde på korset denna dag antar Jesus hela den vrede som Gud riktade mot världens synder. Jesus led vad vi förtjänade att lida. Han dog döden som vi förtjänade att dö. Han tvättade bort alla (inte bara några, inte de flesta, men alla) våra synder.

Kung David uttryckte den här underbara sanningen på detta sätt: Så långt som öster är från väster låter han våra överträdelser vara från oss (Ps 103:12). Herren själv säger genom sin profet Jesaja: Det är jag, jag som för min egen skull stryker ut dina överträdelser, dina synder kommer jag inte mer ihåg (Is 43:25).

Finns det synder i era liv eller mitt liv som Gud inte förlåter eller inte kan förlåta? Inte en! Alla har betalats! På grund av Jesu offer som han gjorde i vårt ställe, raderas alla synder ut från Guds register. Vi som hade varit förlorade har hittats. Vi har gjorts till Guds barn för hela evigheten. Jesu första ord på Golgata visar att inte elaka människor, inte Satan, men Gud har kontrollen på Långfredagen. Guds kärlek och Guds barmhärtighet segrade när det kom till kritan.

Vi upptäcker nu att Hans förlåtelse uppmanar oss att förlåta andra. Vi lutar oss tillbaka och förundrar oss över vad Jesus gjorde för oss på korset. Vi hör med glädje hans bön, Fader, förlåt dem. Det leder oss att fråga: Får jag undanhålla andra min förlåtelse?

En dag kom en lärjunge till Jesus och frågadel honom: Herre, lär oss att be (Luk 11:1). Jesus svarade och gav lärjungarna Herrens bön. Och förlåt oss våra synder, undervisade han att vi bör be. Med andra ord, lärde Jesus de troende att be om förlåtelsen som han har vunnit för dem och att vara absolut säkra på att vi har den. Sedan fortfor Jesus: ty också vi förlåter var och en som står i skuld till oss. Jesus vill säga att den kristna som känner Guds

fullkomliga och fria förlåtelse kommer att förlåta sin nästa från sitt hjärta och ge honom samma fullkomliga och fria förlåtelse.

Det är inte lätt att göra, eller hur? Även om det är vad tacksamma kristna människor gör, frestar vår syndiga natur oss att falla för frestelsen att bli obarmhertiga som tjänaren i en av Jesu liknelser. Kom ni ihåg denna liknelse? En viss kung som representerar Gud ville ha redovisning av sina tjänare. Det fanns en som var skyldig en enorm summa. När tjänaren bad om barmhärtighet, efterskänkte kungen, som Gud, tjänarens hela skuld.

Kom ihåg vad hände då. Tjänaren gick ut och träffade en av sina medtjänare som var skyldig honom växelpengar. Han tog fast honom och ville strypa honom och sa: Betala, vad du är skyldig! Eftersom han inte kunde betala lät den första tjänaren sätta honom i fängelse. När kungen hörde det, kallade han till sig tjänaren vars enorma skuld hade efterskänkts. Du onde tjänare! sa han. Hela skulden efterskänkte jag dig, därför att du bad mig. Borde inte du också ha förbarmat dig över din medtjänare, liksom jag förbarmade mig över dig? I sin vrede överlämnade kungen honom till fångvaktarna, tills han hade betalt allt vad han var skyldig (Mat 18:32-34). Varningen för oss är helt klar.

Men vi misslyckas så ofta. Hur svårt, hur omöjligt är det för er och mig att förlåta andra som Gud förlät oss. Tänk på det. Finns det tillfällen när vi också känner att vi har rätten på vår sida om vi hämnas på någon som var taskig mot oss? Finns det tillfällen när vi vill sätta en gräns för vår förlåtelse? Vi frågar som Petrus: Herre, hur många gånger skall min broder försynda sig mot mig och få min förlåtelse? Upp till sju gånger? Är sju gånger nog (Mat 18:22). Frestas vi att erbjuda vår förlåtelse villkorligt? Vill vi förlåta, men bara efter det att en människa uppfyller vår nivå för omvändelse, ödmjukade sig en stund, bad om ursäkt ofta nog och led mycket? Har vi lovat att förlåta, sedan dragit saken upp igen och igen för att kasta den i den andres ansikte? Har vi sagt att vi förlåtit någon något, sedan burit den i vårt minne så att det aldrig glöms och vår relation med denna människa aldrig blir god igen?

Jesu ord avslöjar ett annat sätt som vi syndar på. De vet inte vad de gör, bad han. Jesus friar hellre än faller dem. Han tog deras ord och gärningar på det vänligast möjliga sättet. Jesus tydde dem till det bästa. Han uppfyllde åttonde budet. Vi skall frukta och älska Gud, så att vi inte ljuger om vår nästa, förråder och förtalar honom eller sprider ut falska rykten utan ursäktar honom, talar väl om honom och tyder allt till det bästa.

Drar vi inte förhastat de sämsta möjliga slutsatserna istället för de bästa? Överdriver vi inte vår nästas överträdelser medan vi förringar våra brister? Vi alla vet hur lätt är det att hitta fel på andra, men att bygga upp vår egna stolthet och vårt jag. När den andra människan tar mycket tid att göra något, är han långsam. När jag tar lång tid, är jag noggrann. När den andra inte gör något, är han för lat. När jag inte gör det, är jag för upptagen. När den andra starkt säger sin mening, är han hårdnackad. När jag starkt säger min mening, är jag säker. När han talar bryskt, är han ohövlig. När jag talar bryskt, är jag uppriktig.

Luther skrev: Detta är hur man bör tänka: Fastän min granne gjorde något på grund av elakhet, är han förvirrad, fångad och bländad av djävulen. Därför bör jag vara from nog att ha medlidande med honom därför att Satan har överväldigat honom.

Åsynen av Jesus på korset uppmanar oss och gör det möjligt för oss att göra något som är helt underbart. Vi ser våra synder och deras förskräckliga konsekvenser, och vi vet att Gud har tagit bort dessa synder och förlåtit oss utan villkor eller gränser på grund av sin kärlek. I denna kärlek och förlåtelse finner vi motiveringen och viljan att imitera Jesus och förlåta som han har förlåtit oss.